

הלל (7)

רצתה בדבריה, שהיא כשלעצמה מוכנה לוותר על הולדת בן ואת צער נפשה היא משליכה מנגד, אבל למען חסדך, למען שמך, על זה היא מתפללת ומבקשת בן. עלינו להרגיש באמת שכל תכלית התפילה היא "למען חסדך", "למען שמך"
רב פינקוס זצ"ל בספרו "נפש שמשון תהלים"

לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד (תהלים קטו)

זכיתי להיות קרוב לרבנים גדולים, אחד מהמשפטים היפים שהשפיעו עלי ביותר, היה משפט ששמעתי מרבי יהודה סילמן הנוגע לדאגה לכבוד שמים שצריכה להיות לנו. בביתו של רבי ניסים קרליץ זצ"ל נערך דיון לגבי מקרה של אדם, שהוטל עליו לבצע מעשה כלשהו. האדם ביקש רחמים וביקש שידחו את הדרישה במספר חדשים. נחלקו הדעות: רבי ניסים היה בדעה שאפשר לדחות לו את מה שנצטווה, והרב סילמן היה בדעה שאין לאפשר לו דחיה. באותו יום הייתי שוב אצל הרב סילמן והוא אמר לי שבודאי צריכים לעשות כפי שהסכים הרב קרליץ, שכן צריך לתת לאדם הזה את הזמן שהוא מבקש. מה קרה שהרב שינה את דעתו? שאלתי, והרב ענה: הלא הויכוח הוא על כבוד שמים, וכשמתברר לי שליחודה סילמן אכפת כבוד שמים יותר מאשר לרבי ניסים ברור לי שמהו פה לא בסדר.

הגדה של פסח "ומתוק האור"

עֲצִיבֵיהֶם כְּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם (קטו. ד)

הפשט הפשוט בפסוק, ש"עֲצִיבֵיהֶם" הכונה לפסילים שלהם שהם עשויים מכסף וזהב, והם מעשה ידי אדם. אבל יש שפרש זאת בדרך רמז: מדוע אנשים "עֲצִיבֵיהֶם", עצבניים כל היום? כי חושבים הם ש"כֶּסֶף וְזָהָב" הם "מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם". חושבים שהאדם עצמו מביא את פרנסתו. לכן הוא עצבני, לא רגוע. כל היום נתון במלחמה, ריצה בהולה אחרי הפרנסה. כאן הוא פיספס, כאן הוא מפסיד, שם הוא כמעט הרויח. פעם ראה רבי לוי יצחק מברדיטשוב יהודי רץ. שאל אותו לאן הוא רץ, והלא ענה: אני רץ אחרי הפרנסה. אמר לו הרבי: מי אמר שהפרנסה נמצאת שם, היכן שאתה רץ, אולי היא נמצאת בדיוק בכיוון ההפוך? ואתה בורח ממנה!
הגדה של פסח "ומתוק האור"

פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ. אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ.... יִשְׁרָאֵל בְּטַח בְּיַהֲוָה עֲזָרוּם וּמְגַנָּם הוּא (קטו. ה. ו. ט)

במילים אלו ממחיש לנו דוד המלך את ההבדל התהומי בין יהודי לגוי: כאשר גוי נמצא במצבים קשים, כגון

ה"צור" שהפך ל"חלמיש" כדי להגדיל את הנס **הַהִפְכִי הַצּוֹר אֲנִים מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעַיְנוּ מִיָּם** (תהלים קיד. ח) בבואור כפילות הלשון הפסוק, אמר הגאון רבי איצליה מוולאוז'ין: "צור" הוא סלע שיש בו מטבעו מעט מים, ואילו "חלמיש" הוא סלע קשה שמוציאים ממנו אש, והוא יבש לגמרי ואין מים כלל. מעתה רצה הקב"ה שנס הוצאת מים מהסלע תהיה בבחינת "יש מאין", ולא רק התרבות של ימי הסלע הטבעיים שבקרבו, על כן נחלק הנס לשני שלבים: בתחילה הוציא משה מהסלע ה"צור", את מעט המים הטבעיים שהיו בקרבו ונקוו ל"אֲנִים", ועל ידי זה נהפך ה"צור" ל"חלמיש" שאין בו מים כלל, ושוב הוציא ממנו מים מרובים להשקאת העם והבהמות. ממילא היה ברור לעין כל, שהמים שיצאו בפעם השנייה הם נס בבחינת "יש מאין". זו כוונת הפסוק: **"הַהִפְכִי הַצּוֹר אֲנִים מִיָּם"**, שמי הצור נקוו לאגם, ואחר כך: **"חֲלָמִישׁ לְמַעַיְנוּ מִיָּם"**, נהפך ה"חלמיש" למקור נביעה, נביעה, מעין חדש של מים!
ספר "כמוצא שלל רב תהלים"

כבר בשעת בריאת העולם ניתן כח באבן להוציא מים חלמיש למעיינו מים (תהלים קיד. ח)

לכאורה היה לומר: "למעין מים", ומהו "למעיינו"? יש לומר: שכאן רמז לדברי המשנה (אבות ה.ו.) עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות... ופי הבאר, דהיינו שכבר בשעת בריאת העולם ניתן כח באבן הזו להוציא מים, אלא שכאשר הגיעה השעה, הוציא מעיינו מים שהיו מקודם.

רב חיים קנייבסקי זצ"ל בספרו "טעמא דקרא"

ז(רכה)

לֹא לָנוּ ה' לֹא לָנוּ פִי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד עַל חֲסִדְךָ עַל אַמְתְּךָ (תהלים קטו. א)

כלומר הבקשה היא לא עבור עצמנו, המטרה היא כבוד שמך, שיתפרסם חסדך הגדול בעולם. תפילה באופן זה היא מדרגה גבוהה מאוד. כאשר אדם שנמצא בצרה מוותר על צרכי עצמו ומבקש עבור כבוד השי"ת, שוכח מעצמו וכל האיכפתיות שלו היא על כבוד שמים, זוהי מדרגה נפלאה שלא כל אחד זוכה לה, אך עלינו לפחות לנסות להתפלל באופן זה. וכה ביאר רבינו מוולאוז'ין (בספרו נפש החיים שער ב פ"ב) את מה שדרשו חז"ל (ברכות לא:): על הנאמר בתפילת חנה: והיא מרת נפש והתפללה על ה', שהטיחה דברים כלפי מעלה, שאע"פ דחנה עצמה היתה מרת נפש, נתונה בצער, היא השליכה צערה מנגד ולא התפללה על עצמה כלל אלא הטיחה את דברי תפילתה לפניו יתברך שמו על הצער שלמעלה. חנה

הלכה: דיני עיקר וטפל: שניהם חשובים ושניהם ניכרים תערוכת של שני מאכלים ששניהם חשובים עבורו במידה שווה אך גם שניהם ניכרים בפני עצמם, נחלקו הפוסקים האם גם בזה הרוב נחשב לעיקר ומברך עליו ופותר את המיעוט שנחשב לטפל, או ששניהם נחשבים עיקר וצריך לברך על שניהם. ולמעשה מעיקר הדין ספק ברכה להקל ומברך על הרוב ופותר את המין המועט, אך טוב לברך על מין אחד בפני עצמו ולכוין שלא לפטור את המין האחר, לברך על המין השני בפני עצמו ואז לאוכלם יחד ובכך יוצא ידי חובת כולם. ואין לחוש שגורם ברכה שאינה צריכה, דמותר לגרום ברכה שאינה צריכה כדי להסתלק מהספק.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: אהבה היא לא רק רגש, לקיומה יש להקדיש מחשבה, אוזן קשבת, לב מרגיש, רצון כנה ויד תומכת בכל מקרה. **ספר "שמחה"**

תקירה: סימני אבידה: לא מועילים מן התורה (לחלק מהדעות), מחשש שראה את הסימנים ביד חבירו ומשקר, או שמא יש חפץ אחר עם אותם הסימנים. (שיעורי ר' שמואל ב"מ ח"ב עמוד כט)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: קץ כל בשר: ישבו יהודים בסעודת מצוה, והטיבו לבם במאכל ובמשחה. כשהגישו אל השולחן מנות בשר, דחה אחד המסובים את צלחתו מלפניו ולא אכל. שאלו חברו: מדוע אינך אוכל? הלא פסוק מפורש הוא: ומבשרך אל תתעלם? פסק לו הלה אף הוא את פסוקו: קץ כל בשר בא לפני, שכן הרופאים אסרו עלי אכילת בשר. **ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קסג)**

שבת שלום,

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, אסתר בת רחל, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. **זיווג הגון:** נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזל לאוני. **לעילוי נשמת:** ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מזל פורטונה, נתניאל יאיר בן מרים יהודית, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נגימה, דוד בן מרים.

שאינו רואה או אינו שומע, הריהו נחשב כמו פסל מת! אין לו חיים! לא כן ישראל, גם כאשר הוא נמצא במצב הקשה ביותר, וחרב חדה מונחת על צוארו, יש לו חיים, משום שיש לו בטחון בה! אומות העולם מונות לחמה, וישראל מונים ללבנה. לאומות העולם יש חיים רק כאשר שמש ההצלחה זורחת להם, אולם כאשר יורד עליהן החושך, אין להם חיים. לא כן ישראל, גם בחושך ממשיכים הם לחיות, סמוכים ובטוחים על הקב"ה שידו לא קצרה מלהושיע. **הגדה של פסח "יחי ראובן"**

פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ (קטו. ה)

יש לדקדק: (א) מדוע אומר דוד המלך תיבת: "לָהֶם" בכל האיברים: פה להם, עינים להם, אזנים להם, אף להם, ולא אומר: "לא יראו ולא ישמעו", כמו שאמרה התורה (דברים ד. כח)? (ב) מדוע מייחס דוד המלך לפה את פעולת הדיבור: "פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ", ובתורה (שם) מיוחסת לפה לפעולת האכילה: "ולא יאכלו". יש מפרשים, שדוד המלך התכוון לבזות את האלילים בשני בזיונות: (א) "פֶּה לָהֶם", בעוד שהקב"ה אינו גוף, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, לאלילים יש פה. עצם העובדה שהפסילים עשויים בצורת גוף, ויש להם פה, זה כבר בזיון. (ב) אחרי שכבר יש להם פה, לכל הפחות שהפה הזה יעשה משהו, לכל הפחות שידבר... גם זה לא! "וְלֹא יִדְבְּרוּ". והרי בזיון שני. **הגדה של פסח "יחי ראובן"**

עֵינֵים לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ (קטו. ה)

כתב רבינו בחיי: מהו האישון? העיגול השחור בעין, ונקרא כך כי רואים בפנים איש קטן. אומר הש"ה הקדוש: הראיה בעין נעשית דרך האישון השחור שבעין, כך גם בני האדם עד שלא שחור להם אינם רואים כלום. **הגדה של פסח "ומתוך האור"**

יִרְאֵי ה' בְּטַחוּ בֵּה' (קטו. יא)

לרב מבריסק היה כולל בירושלים, בו למדו גדולי עולם, כל ערב ר"ח הוא היה משלם ללומדים את המילגה. אם היה לו כסף, מה טוב, ואם לא הוא היה לוה, ובלבד שהלומדים יקבלו את כספם באותו יום. והנה בערב ר"ח אחד לא היה לו כסף לשלם, וגם לא עלה בדעתו ממי יכול הוא ללוות. אחד מתלמידיו, שראה את המצב, אמר לו: כמה טוב היה לו היה בא עשיר מלונדון ונותן לכם חמשת אלפים דולר, וכך ניתן היה לחיות בשקט במשך חצי שנה. נענה הרב **מבריסק** ואמר לו: אם היה בא עשיר מלונדון להציע לי חמשת אלפים דולר, לא הייתי נוטל ממנו את הכסף! לא שוה 'למכור' את הבטחון תמורת חמשת אלפים. כשאין לי את הכסף, אני פונה כל ערב ר"ח להקב"ה ואומר לו: ריבוננו של עולם! תעזור לי! אני זקוק לכסף, ואם יהיה לי כסף לא אצטרך להתפלל. **הגדה של פסח "יחי ראובן"**

